

2.2 РЕГИОН КОШИЦЕ

2.2.1 Оценка на икономическото, социалното и териториалното въздействие на прехода към неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г.

Най-представените сектори на икономиката в KSK са промишлеността, транспортът, търговията на едро и дребно и публичните административни услуги. Най-голям дял от икономически активното население е заето в промишлеността, което представлява 23,4% от заетите през 2019 г. (средно за региона) и средно до 45% от общата заетост във фокусните области. Промишлеността е основен компонент на местната икономика, представляваща 28,2% от брутна добавена стойност на региона през 2018 г., от която производството (промишленото производство) представлява 27%, следвано от търговията, транспорта и услугите за настаняване с 18,8%.

Основните индустрии в KSK са енергетиката, металургията, машиностроенето, химията, електротехниката и хранително-вкусовата промишленост. Металургията представлява повече от половината от промишленото производство на региона. През последните години икономическата активност в сектора на информационните и комуникационни технологии също се увеличи значително, създавайки бизнес възможности и работни места с по-висока добавена стойност. Основният производител на CO₂ емисии в региона, US Steel Košice, представлява приблизително 28% от регионалната брутна добавена стойност, един от най-високите дялове в страната. Това също потвърждава, че металургията/индустрията е основна икономическа дейност в региона.

Най-засегнатите райони в KSK са областите, където се намират основните емитери на парникови газове - Кошице I - IV, Кошице - околности и област Михаловце. В области Кошице I - IV влиянието на трансформацията върху заетостта е потвърдено, в област Михаловце има значителен потенциал за рекултивация на земя и нейното ново използване.

Основните икономически субекти в KSK, които ще бъдат засегнати от прехода към климатична неутралност, са US Steel Košice, Slovenské elektrárne и Tepláreň Košice. В същото време US Steel Košice е ключов субект, който ще има голям принос към енергийните и климатичните цели за 2030 г. чрез прилагане на технологични промени в стоманодобивната индустрия. Други потенциално засегнати компании включват други големи източници на парникови газове - CRH (производство на цимент), Carmeuse (производство на вар). Допълнителна информация за въздействието на преобразуването върху дейността на тези дружества е представена в Приложение 2.

Трансформиращи индустрии

В KSK не са идентифицирани западащи сектори на икономиката. Трансформиращите се сектори ще бъдат изправени пред предизвикателства, свързани с прехода към неутрална по отношение на климата икономика. Конкретно, по-специално във връзка с въвеждането на технологични промени в производствените процеси и промени в необходимите умения и образование на служителите. Трансформацията ще бъде пряко свързана с потенциала за

намаляване на емисиите на парникови газове в стоманодобивната промишленост, в производството на електроенергия и топлина, в циментовата промишленост, както и с промяната в горивната база на електроцентралата Вояни.

US Steel Košice е един от ключовите икономически субекти, които ще бъдат най-засегнати от прехода към климатична неутралност. Компанията е най-големият производител на CO₂ в Словакия, но и един от най-големите работодатели с ключова позиция както в регионалната, така и в националната икономика. Компанията е член на United States Steel Corporation, която през април 2021 г. разшири ангажимента си за трансформация към устойчивост, като си постави амбициозна цел за нулеви нетни въглеродни емисии до 2050 г. Стоманодобивният завод в Кошице има най-големия потенциал за намаляване на емисиите на парникови газове от всички ключови ETS бизнес в страната. Основната планирана инвестиция от US Steel Košice е свързана с промяна в производствения процес, замяна на две доменни пещи с електродъгови пещи, включително технология за непрекъснато леене на стомана и валцуване. Тези инвестиции могат да доведат до повече от 62% намаление на емисиите на CO₂ в сравнение с текущото ниво, т.е. намаление от приблизително 5,4 милиона тона CO₂ в сравнение с референтния период. Компанията възприе намерението да внедри ключови технологични промени през 2022-2024 г., включително с финансова подкрепа от Фонда за модернизация и ресурси на РОО. Очаква се по-нататъшно намаляване на емисиите за инвестиции в електрически вентилатор за доменната пещ, оптимизиране на транспортните маршрути и НВІ пелети за доменната пещ и чрез оптимизиране на потреблението на пара и гореща вода в подразделенията на компанията. Тези допълнителни инвестиции ще позволят допълнително намаляване на емисиите до ниво от приблизително 6,2 милиона тона CO₂, което представлява общо намаление от 71% в сравнение с референтния период. Тези инвестиционни планове са планирани да бъдат изпълнени между 2022 г. и 2025 г. Гореспоменатите инвестиции от US Steel Košice са от съществено значение за трансформацията на региона. Ако компанията не предприеме стъпки за намаляване на своите емисии на парникови газове, тя вероятно ще бъде принудена да затвори бизнес дейностите си в Словакия до 2050 г., тъй като няма да може да осигури икономическата си дейност във връзка със закупуването на квоти за емисии.

Slovenské elektrárne, компанията, управляваща Elektráreň Vojany, постепенно премахва изгарянето на въглища при производството на електроенергия и преминава към използването на алтернативно гориво (твърдо вторично гориво) и търси други алтернативни зелени решения за производство на електроенергия, като по този начин допринася за намаляване на емисиите на CO₂. В същото време, във връзка с трансформацията на сектора, компанията планира да използва изоставените индустриални зони, създадени след края на изгарянето на изкопаеми горива, за инсталиране на ВЕИ и, като последващо действие, инсталирането на електролизатор за производство на чист водород от ВЕИ.

Tepláreň Košice доставя топлина на домакинствата в град Кошице. Той използва технология за комбинирано производство на топлина и енергия (СНР) за производство на електричество и топлина. Компанията планира няколко проекта, които допълнително ще намалят въглеродния си отпечатък. Най-значимият е използването на геотермален отоплителен източник с няколко други проекта, като например обновяването на топлоразпределителната мрежа за намаляване на загубите и постепенното премахване на въглищата.

Други потенциално засегнати предприятия включват други големи източници на парникови газове - CRH (производител на цимент), Carmeuse (производител на вар). Таблица 9 показва ключови показатели за потенциала за декарбонизация и въздействието на трансформацията на ниво най-засегнати от трансформацията области. Както е показано в таблица 9, повече от 1 580 работни места ще бъдат загубени в KSK в резултат на преобразуването. Потенциалът на региона за намаляване Емисиите на CO₂ са приблизително 6,2 милиона тона годишно.

Таблица 1 Основни показатели за потенциал за декарбонизация и въздействия на трансформацията на областно ниво в KSK

месечен цикъл	Потенциални намаления на емисиите на CO ₂ , % STE на ЕС (2030 г. в сравнение с 2020 г.)	Въздействие върху заетостта, N↓	Депопулация, % ≥	Сектори с инвестиционен потенциал	Дял на МСП в заетостта
Кошице I - IV	- 6,2 (-71 %)	- 963	Среден	Среден	76 %
Кошице-околностите	- 0,01 (- 2,3 %)	- 618	ниско	Среден	74 %
Михаловце	0 (0 %)	-	Среден	Среден	69%

2.2.2 Нужди за развитие и цели за 2030 г. за постигане на неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г.

PST отразява нуждите за развитие на региона KSK, той се основава на стълбове, които са допълнително разделени на мерки и дейности. Предложените дейности са в съответствие с редица хоризонтални принципи на прехода към климатично неутрална икономика, като прозрачност и участие, опазване на околната среда и осигуряване на дългосрочна устойчивост.

НУЖДТЕ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА НА РЕГИОНА ЗА РЕШЕНИЕ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА НА ПРЕХОДА

Икономически:

- Значителни загуби на работни места в резултат на технологичните промени в стоманодобивната промишленост.
- Активността на МСП в региона е под средната за страната. МСП, регистрирани в KSK, представляват 10,2% от всички активни МСП в Словакия. Следователно ще бъде необходимо да се подкрепи развитието на МСП в региона.
- Равнището на предприемаческата активност през 2019 г. достигна 16,2%, което е най-ниското от всички региони в Словашката република. Въпреки това може да се

наблюдава бързо нарастваща тенденция на малки и микро предприятия, особено в секторите на ИТ и НИРДИ.

- Регионът има силна база за разширяване на иновационни дейности, например силни технически изследователски институции. По-нататъшното развитие, както и в други региони, е възпрепятствано от относително слабата институционална рамка и недостатъчната подкрепа за инициативи за НИРДИ.
- Заетостта в региона в областта на НИРДИ непрекъснато нараства. Регионът разполага с добра база за научноизследователска и развойна дейност, предоставена от местните университети и техните изследователски и технологични центрове.

Екологични:

- Ключовите въздействия от прехода към климатична неутралност, които могат да се очакват в региона, включват необходимостта от съживяване и повторно използване на площадките на електроцентралите, включително необходимостта от съживяване на замърсените с околната среда обекти в съответствие с принципа „замърсителят плаща“.
- За региона краят на използването на въглища в отоплителната централа в Кошице представлява възможност за използване на геотермалния ресурс. Геотермалната енергия има значителен потенциал в Кошице поради географското местоположение на града и наличието на геотермални води в басейна на Кошице, което се потвърждава от няколко сондажа.
- Поради високата си зависимост от интензивни на ПГ индустрии, на регион е силно замърсена околна среда.
- Потенциалът за повишаване на енергийната ефективност на обществените сгради в областите Кошице и Михаловце е много значителен, като се има предвид, че в миналото не е имало достатъчно условия за поддържане на тази област.

Социални:

- KSK страда от недостиг на млади работници, както и на работници с висше образование.
- Регионът е изправен пред миграция и изтичане на мозъци поради липса на търсени умения в региона. Една от причините за това е слабият акцент върху средното професионално образование, обучението и системата на висшето образование, което е допринесло за недостиг на умения и несъответствие между предлаганите и търсените умения. В същото време до 9,9% от всички напуснали училище в KSK заминават да учат в чужбина¹.

---

¹Въз основа на данните на Института за образователна политика, използвани в анализа Изтичане на мозъци II: Отвъд седемте планини, достъпно онлайн на: <https://www.minedu.sk/data/att/21396.pdf>

- Несъответствието между уменията на пазара на труда ще бъде допълнително изострено от съкращенията в US Steel Košice. В риск са служителите със средна и ниска квалификация, които вероятно ще се нуждаят от допълнителна подкрепа за търсене на работа и преквалификация.
- По отношение на възможностите за работа на младото поколение в новите сектори на икономиката се появяват нови сектори с високи темпове на растеж - професионални, научни и технически услуги, следвани от информационния и комуникационния сектор. Тези сектори могат да създадат привлекателни възможности за работа за младото поколение.

ЦЕЛИ

Предложеното дългосрочно развитие на KSK и преходът към климатична неутралност ще се съсредоточи върху обучението на нови специалисти и развитието на умения, създаване на нови възможности в нови и нововъзникващи сектори и насърчаване на инвестициите в чиста енергия.

Стълбовете на PST KSK са:

Икономическа диверсификация

Стълб I на KSK PST е насочен към подпомагане на създаването на работни места в нови сектори на икономиката, които ще подпомогнат диверсификацията на местната икономика и ще намалят зависимостта на региона от тежката промишленост. Той също така ще подкрепи запазването на съществуващи работни места, където загубата на работни места, причинена от инициативи за декарбонизация, може да бъде избегната. Освен това подкрепата ще бъде насочена към МСП, стартиращи фирми и развитие на бизнеса, за да се увеличи дейността на МСП в региона и да се намали зависимостта от големи предприятия. Особено внимание ще бъде отделено на създаването на условия за разкриване на работни места в изоставените индустриални зони.

Стълб I също има за цел да насърчава интердисциплинарни изследвания и иновации и тяхното приложение на практика, по-специално съсредоточавайки се върху нови сектори (напр. за водородни технологии, батерийни технологии, зелени технологии, енергийна ефективност, кръгова икономика, съхранение на енергия и принципите на Индустрия 4.0) и да насърчава Сътрудничество в НИРДИ чрез иновационни центрове и технологични центрове. Стълбът също има за цел да подкрепи НИРДИ в предприятията.

Устойчива среда

Стълб II на KSC PST се фокусира върху подкрепата на проекти за чиста енергия (като ВЕИ, енергийна ефективност), екологична устойчивост (възстановяване на околната среда и преназначение на промишлени обекти) и декарбонизация (инвестиции в проекти за намаляване на емисиите на парникови газове и водородни проекти).

Стълб II е специално насочен към необходимостта да се отговори на постепенното премахване на производството на електроенергия и топлинна енергия от въглища в региона, където е възможно да се запълни произтичащата празнина в производството на енергия чрез комбинация от интервенции за енергийна ефективност и използването на ВЕИ (геотермални, слънчев) потенциал. Избраните мерки за енергийна ефективност и ВЕИ ще се фокусират върху най-важните обществени сгради, които предоставят основни обществени услуги, както и върху възможностите за заетост. Такива мерки ще смекчат въздействието на процеса на преход чрез стабилизиране на важни доставчици на обществени услуги и институции, намаляване на използването на изкопаеми горива и облекчаване на натиска върху растящите разходи за енергия.

В допълнение, постепенното спиране на въглищата ще създаде възможности за рекултивация на земя и реконструкция на изоставени промишлени обекти в района на електроцентралата Вояни. Проектите ще създадат както временни, така и устойчиви работни места, като по този начин частично компенсират загубата на работни места в преходните сектори с интензивни емисии. Освен това инвестициите в иновативни проекти за декарбонизация и водород ще създадат допълнителни нови работни места в нови икономически сектори. Установената база за научноизследователска и развойна дейност и иновации в региона и потенциалът за разработване на зелени технологии създава възможност за прилагане на пилотни решения, например в областта на устойчивата местна мобилност, базирана на нулеви емисии. Стълб II е от стратегическо значение за по-нататъшна диверсификация и модернизация на местната икономика от индустриални дейности,

Качество на живот и социална инфраструктура

Стълб III на KSK PST се фокусира върху подобряването на квалификацията на работниците за позиции, изискващи нови умения и знания в светлината на технологичните промени в индустрията. PST също така предвижда подготовка на млади хора за работа в нови и трансформирани сектори и подобряване на инфраструктурата и съоръженията за целите на формалното и неформалното образование. Той включва мерки за осигуряване на засилено сътрудничество между образователни и изследователски институции и бизнеса, с акцент върху практическото обучение, особено в областта на технологиите за декарбонизация, чистата енергия, водорода, съхранението на енергия, цифровизацията и автоматизацията. Въпреки че пенсионирането ще покрие част от съкращенията в региона, ще бъде необходимо уменията на съществуващите служители, които все още ще бъдат в трудоспособна възраст, да бъдат съобразени с нуждите на пазара на труда. В допълнение, необходимо е да се създадат възможности за работа за по-младото поколение и да се подготви младата работна сила за иновации в процесите, свързани с трансформацията на въглеродно-интензивни индустрии. Не на последно място ще е необходимо да се осигури социална подкрепа за уязвимите групи, застрашени от процеса на прехода.

Като се има предвид потенциалът на територията, уменията, необходими за напреднали технологии (напр. за водород, батерийни технологии), ще бъдат особено насърчавани в региона, с акцент върху цифровите иновации, прехода към зелена икономика, енергийна ефективност и кръгова икономика, или уменията, необходими за въвеждането на алтернативно задвижване и декарбонизацията на транспортната инфраструктура.

ПРИНОС КЪМ ЦЕЛИТЕ ЗА НЕУТРАЛНОСТ НА КЛИМАТА

KSK има висок потенциал за намаляване на емисиите на CO₂ в енергийния и индустриалния сектор и може да допринесе значително за националните усилия за намаляване на емисиите в периода 2020-2030 г. Повечето от тези намаления могат да бъдат постигнати в KSK, по-специално в US Steel Košice. Според последните изчисления на US Steel Košice прилагането на технологични решения ще намали емисиите на парникови газове до ниво от приблизително 6,2 милиона тона годишно до 2030 г. в сравнение с 2020 г. По отношение на използването на ВЕИ, FST ще подкрепи проекти за монтаж на фотоволтаични панели, производство на зелен водород и по-специално производство на топлина от геотермална енергия. При електричеството от фотоволтаици в региона е идентифициран потенциал за инсталиране на ВЕИ с мощност най-малко 77 MW. Очаква се най-голям принос за производството на енергия от ВЕИ да има геотермалната енергия, където потенциалът за инсталиране е 30 MW до 2030 г. Енергийната ефективност в обществените сгради също ще бъде частично подкрепена в региона, но ще има минимално въздействие. Следователно специално разпределението ще се използва чрез финансови инструменти, като по този начин се създава ефект на ливъридж. Въпреки че приносът на FST няма да бъде значителен по отношение на националните цели, той ще допринесе за повишаване на енергийната сигурност и намаляване на енергийната бедност в региона. предназначеното разпределение ще се използва чрез финансови инструменти, като по този начин се създава ефект на ливъридж. Въпреки че приносът на FST няма да бъде значителен по отношение на националните цели, той ще допринесе за повишаване на енергийната сигурност и намаляване на енергийната бедност в региона.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ НА FST

Икономическа диверсификация

- Увеличен брой иновативни работни места, осигуряващи привлекателни възможности за заетост, особено за по-младото поколение;
- По-високи нива на иновации, цифровизация и използване на нови технологии в сектора на МСП;
- Подобряване на връзките и сътрудничеството между изследователски институции, бизнеса и други участници в региона;

- Подобрена инфраструктура за иновации и достатъчно разпространение на информация сред участниците в НИРДИ;
- По-висока технологична и дигитална трансформация на предприятията и нива на иновации в МСП в региона;
- Повишена диверсификация и устойчивост на икономиката.

Устойчива среда

- Повишено внедряване на ВЕИ и използване на водород;
- Намалена уязвимост към енергийна бедност чрез повишаване на енергийната ефективност на обществените сгради;
- Съживяване на райони, засегнати от въздействието върху околната среда, причинено от производството на електроенергия и топлина от въглища, и превръщането им в нови цели;
- По-широко използване на устойчив транспорт с нулеви емисии.

Качество на живот и социална инфраструктура

- Повишена привлекателност на подрайоните както за жителите, така и за туристите;
- Увеличаване на привлекателните възможности за работа извън индустриалния сектор за младото поколение, както и за служителите, изложени на риск от безработица в процеса на климатичен преход;
- По-добро съответствие на уменията с текущото търсене на квалифициран персонал, намаляване на структурната безработица чрез изграждане на капацитет на висшисти с уменията, необходими в бъдеще - в контекста на цифровизацията, водородните технологии или науките за данни;
- По-висок потенциал на нововъзникващите индустрии;
- Намален отлив на млади таланти от региона.

СЪЗДАВАНЕ НА РАБОТА

Стоманодобивната компания US Steel Košice ще претърпи значителна технологична промяна, която ще доведе до значително намаляване на емисиите CO₂, както и съкращения на работни места поради декарбонизация през следващите години. Тези мерки ще доведат до загуба на почти 2 000 работни места. Въз основа на данни, събрани от MIRRI SR чрез необвързваща онлайн покана за предложения за проекти, най-малко 56 предприятия от частния сектор са изразили интерес да правят бизнес в KSK, което ще създаде повече от 1 850 нови работни места, включително 7 големи компании със 770 работни места . Най-малко 40 % от общия брой новосъздадени работни места ще отидат в големи компании, което означава, че работните места, загубени чрез преобразуването, няма да бъдат създадени отново без евентуалната подкрепа на големи компании. Следователно поддръжката на FST е оправдана и за големи компании в KSK.

2.2.3 Съвместимост с други национални, регионални или териториални стратегии и планове

Национални стратегии

Предполага се съответствие на PST с националната стратегическа рамка, по-специално по отношение на трите всеобхватни теми на справедлива трансформация - икономическа диверсификация, екологична устойчивост, качество на живот и социална инфраструктура.

Националната стратегическа рамка за изменението на климата се състои от национални стратегии за развитие и планове за реформи, енергийни стратегии и стратегии за изменение на климата и други стратегии, насочени към изменението на климата. Ключовите стратегии за развитие и плановете за реформи включват Стратегията за икономическа политика 2030 и НПП 2020. Основните национални стратегии за декарбонизация и климатична неутралност са INEKP, подкрепени от NUS SR. Други стратегии и планове, които очертават действия, свързани с постигането на климатична неутралност, включват Стратегията за околната среда до 2030 г. и документи, очертаващи реформи и приоритети за финансиране от Механизма за възстановяване и устойчивост - NIRP и POO. Подробен анализ на НСРР е предоставен в Доклада за трансформация към неутралност на климата (Доклад 3). Не на последно място,

И трите приоритетни теми са разгледани в редица национални документи, които подчертават цялостен подход към бъдещото устойчиво развитие на Словакия. Тази последователност трябва да се поддържа при по-нататъшни актуализации на националните разпоредби и планове. Таблица 10 предоставя преглед на съгласуваността на предложените PST мерки с тези стратегии.

Таблица 2 Съгласуваност на PST с националните стратегически документи и с предложените действия

Национални стратегии		PST
Национални стратегии за развитие и планове за реформи	Стратегия на икономическата политика до 2030 г	
	НПП 2020 г	
Енергийни и климатични стратегии	INEKP	
	NUS SR	
Съответни стратегии с действия в областта на климата	Екологична стратегия 2030	
	NIRP	

	РОО	
Съответни секторни стратегии	EN RIS3 2021+	
	Национална водородна стратегия на Словашката република	

Регионални стратегии и планове

Основният стратегически документ на KSC е Програмата за икономическо и социално развитие / Интегрирана териториална стратегия на регион Кошице за годините 2021 - 2027 (PHRSR KSC 2021 - 2027). Регионът е разработил Стратегия за ниски въглеродни емисии за организациите под учредителните правомощия на KSK до 2030 г. с оглед на 2050 г., Водородна стратегия за KSK и Регионална иновационна стратегия за KSK. Подробен анализ на регионалната стратегическа рамка е предоставен в документа Доклад за процеса на трансформация към климатична неутралност (Резултат 3). Таблица 11 предоставя общ преглед на съгласуваността на предложените PST мерки с тези стратегии.

Таблица 3 Съгласуваност на PST с регионалните стратегически документи и предложените мерки в KSK

PST мерки	PHRSR KSK 2021- 2027	Нисковъглеродна стратегия на KSK	Водородна стратегия за регион Кошице	Регионална иновационна стратегия
Сълб I Икономическа диверсификация				
<i>Действие 1.1 Подпомагане на създаването на нови устойчиви работни места</i>				
<i>Мярка 1.2 Насърчаване на предприемачеството, развитие на малки и средни предприятия</i>				
<i>Мярка 1.3 Подкрепа за научни изследвания, развитие и иновации</i>				
Сълб II Устойчива околна среда				
<i>Мярка 2.1 Насърчаване на чиста енергия, кръгова икономика и декарбонизация на индустрията</i>				
<i>Мярка 2.2 Насърчаване на устойчив местен транспорт</i>				
<i>Мярка 2.3 Ревитализация и реконверсия на индустриални зони</i>				
Сълб III Качество на живот и социална инфраструктура				
<i>Мярка 3.1 Подкрепа за образование, обучение, умения и преквалификация</i>				

2.3.4 Видове планирани операции

Приоритетните области, предложени за всеки регион, са свързани с икономическото, екологичното и социалното въздействие на прехода към неутрална по отношение на климата икономика, но всички действия, идентифицирани за регионите, са свързани с трите всеобхватни теми, споменати по-горе, които допринасят за специфичната цел на FST на икономическа диверсификация, екологична устойчивост и качество на живот и социална инфраструктура.

Визията за трансформацията на KSC е дългосрочното развитие на региона като отговор на предизвикателствата и въздействията на трансформацията. Въз основа на анализа на въздействието на трансформацията и специфичните нужди на регионите и въз основа на консултации с регионалната тематична комисия и заинтересованите страни, визията за прехода към климатично неутрална икономика в KSK е дефинирана, както следва:

Регионът ще обучава нови професионалисти и ще създава възможности в нови нововъзникващи сектори, фокусирани върху нови технологии, изследвания и цифровизация.

Регионът също така ще се съсредоточи върху насърчаването на чиста енергия, иновации в декарбонизацията и насърчаване на енергийната ефективност.

Визията за трансформацията на региона е разработена въз основа на три ключови теми за трансформация, които се фокусират върху индивидуалните нужди на региона и оправдават необходимостта от специфична намеса от FST:

1. Нови възможности в нови сектори на икономиката

Намаляването на заетостта в един сектор на икономиката трябва да бъде компенсирано от разработването на нови възможности за работа в нововъзникващи сектори на икономиката, които имат потенциала да се превърнат в двигатели на бъдещия икономически растеж. Бързо развиващите се сектори на икономиката, като ИТ и професионални услуги, ще създадат привлекателни нови работни места за всички нива на образование, включително възможности за висококвалифицирана работна сила в сектори с висока добавена стойност. Това ще насърчи и стимулира младото поколение да остане в региона, вместо да търси възможности за работа другаде.

2. Чиста енергия

Регионът има потенциал за чиста енергия, включително подобряване на енергийната ефективност на сградите, използване на геотермалния потенциал за централно отопление като заместител на производството на енергия от въглища и други изкопаеми горива, потенциал за ВЕИ (слънчева енергия) и потенциал за нови технологии (водород, енергия съхранение). Като се има предвид потенциалът в областта на научноизследователската, развойната и иновационната дейност, регионът

има потенциала да използва нови технологии (водород, батерии и др.) също и в областта на алтернативната мобилност с нулеви емисии.

Мерките и инвестициите в чиста енергия и технологии ще допринесат за смекчаване на въздействието на прехода чрез създаване на нови работни места за НИРДИ, включително използването на научни изследвания в предприятията.

Интервенциите за чиста енергия и енергийна ефективност ще допринесат за намаляване на производството на електричество и топлина от въглища в електроцентралата Вояни и отоплителната централа Кошице, като по този начин ще допринесат за намаляване на въглеродния отпечатък в региона.

3. Нови специализации/умения

Очаква се регионът да изпита въздействие върху работните места, но не се очаква регионът да бъде изправен пред постепенно премахване на всички интензивни на ПГ индустрия. Вместо загубата на работни места се очаква да бъде резултат от технологичните промени в стоманодобивната промишленост поради планираните инвестиции от US Steel Košice.

В резултат на това ще възникне необходимост от съдействие при търсене на работа и преквалификация на търсещите работа, особено тези със средно професионално образование. Освен това ще бъде от съществено значение да се развият нови умения за по-младите поколения, за да намерят работа в нови, нововъзникващи и трансформиращи се сектори на икономиката.

Ще бъде необходимо също така да се насърчават нови умения и обучение в определени области, за да се подкрепят бързо развиващите се сектори на икономиката, както и да се решат проблемите на структурната безработица, където необходимите умения не отговарят на текущото предлагане на човешки капитал.

KSK PST е разделен на 3 основни стълба, които са допълнително подразделени на мерки и дейности:

	Приоритет		
	Високо	Среден	ниско
Стълб I - Икономическа диверсификация			
Действие 1.1 Подпомагане на създаването на нови устойчиви работни места			
Свързани дейности:			
<i>създаване и запазване на работни места с по-висока добавена стойност в научноизследователската, развойната и иновационната дейност и зелените иновации</i>			
<i>създаване на нови работни места за по-младото поколение в нови сектори на бързо развиващата се икономика, в нововъзникващи и трансформиращи се отрасли</i>			

подкрепа за създаване на нови и развитие на съществуващи дейности в социалното предприемачество			
Мярка 1.2 Насърчаване на предприемачеството, развитие на малки и средни предприятия			
Свързани дейности:			
продуктивни инвестиции в МСП, включително микропредприятия и стартиращи фирми, водещи до икономическа диверсификация, модернизация и реконверсия			
развитието на иновационните дейности на МСП			
дигитализация, включително анализ на процедури, процеси и последваща инвестиционна подкрепа за прилагане на цифрови решения			
подкрепа за създаването на нови компании, включително чрез бизнес инкубатори, co-working центрове, технологични центрове и хъбове			
Мярка 1.3 Подкрепа за научни изследвания, развитие и иновации			
Свързани дейности:			
подкрепа за R&D&I дейности с фокус върху зелената икономика			
подкрепа за сътрудничество в областта на научноизследователската, развойната и иновационната дейност, фокусирано върху нови напреднали/революционни технологии			
развитие на R&D&I потенциала в региона, въвеждане на иновации в областта на продуктите, процесите и услугите, включително трансфер на съвременни технологии в практиката			
Сълб II Устойчива околна среда			
Мярка 2.1 Насърчаване на чиста енергия, кръгова икономика и декарбонизация на индустрията			
Свързани дейности:			
иновации в подкрепа на декарбонизацията на индустрията			
изграждане на съоръжения за производство на ВЕИ и зелен водород и използването им в енергийни системи, включително централно отопление и охлаждане, подкрепа за внедряването на интелигентни енергийни системи, включително съхранение на ВЕИ			

<i>повишаване на енергийната ефективност на обществени сгради и жилища, включително насърчаване на интелигентни мерки и иновативни решения</i>			
<i>развитие на енергийните услуги на регионално и местно ниво, въвеждане на системи за управление на енергията и околната среда, включително енергийни одити</i>			
<i>въвеждането на нови технологии в областта на кръговата икономика, включително развитието на нови преработвателни мощности</i>			
Мярка 2.2 Съживяване и реконверсия на индустриални зони			
<i>Свързани дейности:</i>			
<i>повторно предназначение и повторно използване на изоставени индустриални обекти и възстановяване на земята</i>			
<i>картиране на изоставени индустриални обекти в енергийния сектор</i>			
Мярка 2.3 Насърчаване на устойчив местен транспорт			
<i>Свързани дейности:</i>			
<i>развитие на инфраструктура за алтернативни горива, включително пилотни решения</i>			
<i>развитие и насърчаване на устойчив обществен пътнически транспорт с нулеви емисии и микромобилност, като се прилагат принципите на интелигентната мобилност</i>			
III стълб – Качество на живот и социална инфраструктура			
Мярка 3.1 Подкрепа за образование, обучение, умения и преквалификация			
<i>Свързани дейности:</i>			
<i>насърчаване на ученето през целия живот и преквалификацията на работниците и търсещите работа за развиване на умения за интелигентна специализация, индустриална трансформация и предприемачество</i>			

<i>сътрудничество между МСП и професионалните средни училища за подпомагане на практическото обучение на учениците и подготовката им за работа</i>			
<i>работа в мрежа, сътрудничество и учебни дейности между академичния сектор и бизнеса, с акцент върху практическото обучение</i>			
<i>подкрепа за инфраструктура и оборудване за формално и неформално образование</i>			
<i>кариерно консултиране и свързани професионални консултантски услуги за служители и търсещи работа, които са загубили работата си в резултат на прехода</i>			
<i>работа в мрежа, сътрудничество и дейности за обучение между изследователски институции и предприятия, с акцент върху практическото обучение</i>			
Мярка 3.2 Подобряване на социалните грижи за уязвими групи			
Свързани дейности:			
<i>Укрепване на капацитета на организациите за социални услуги за смекчаване на негативните социални последици от процесите на декарбонизация</i>			
<i>Инвестиции в социална инфраструктура за заведения за грижи за възрастни хора</i>			
Междусекторен приоритет: Техническа помощ			

Видове интервенции:

- Тематични (покани за предложения) покани за проекти
- Национални проекти
- Ваучерни системи - ваучери
- Финансови инструменти

Финансови инструменти

Продуктивните инвестиции в МСП ще бъдат подкрепени чрез финансови инструменти за максимизиране на ливъриджа. Освен това те ще бъдат използвани за финансиране на проекти, насочени към подобряване на енергийната ефективност на обществени сгради и жилища, с акцент върху пилотни проекти поради ограниченото разпределение.

За да се гарантира готовността на проекта, която е от съществено значение за навременното и ефективно изплащане, регионът предвижда използването на механизма за техническа

помощ на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), ELENA, който е специално фокусиран върху енергийната ефективност.

В същото време регионът ще бъде подкрепен и чрез техническата помощ JASPERS на ЕИБ, както и чрез проект за техническа помощ в рамките на Механизма за техническа помощ под егидата на ЕК (Генерална дирекция за подкрепа на структурните реформи). Чрез използването на техническа помощ ще се постигне необходимата готовност на проекта, както и трансфер на необходимите знания за използването на финансови инструменти в практиката.

Подкрепа за големия бизнес

Продуктивни инвестиции в не-МСП (големи предприятия) могат да бъдат подкрепени, при условие че инвестицията е одобрена съгласно PST въз основа на информацията, изисквана съгласно член 11, параграф 2, буква з) от регламента за създаване на FST. Такива инвестиции са допустими само ако са необходими за прилагането на PST и ако допринасят за прехода към климатично неутрална икономика на ЕС до 2050 г. и успоредно с това за постигането на свързаните екологични цели, ако са необходими за създаването на работни места в района и ако те не водят до преместване, както е определено в член 2, параграф 27 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Примерен списък на инвестициите в не-МСП в KSC е даден в приложение 3.

Подкрепа за инвестиции в инсталации, обхванати от СТЕ на ЕС

KSC има най-големия потенциал за намаляване на емисиите на парникови газове сред ключовите оператори на СТЕ на ЕС до 2030 г. Ключовите технологични промени във връзка с намаляването на емисиите на парникови газове в US Steel Košice (електрически дъгови пещи) нямат амбицията да бъдат подкрепени от FST. Таблица 12 показва очаквания потенциал за намаляване на емисиите на парникови газове на други проекти, необходими за трансформацията по отношение на постигането на енергийните и климатичните цели за ключовия оператор на ЕСТЕ в KSC.

Таблица 12 Очакван потенциал за намаляване на емисиите на ПГ на ключови оператори на СТЕ на ЕС в KSC

Име на компания	Основна площ на проекта	Име на проекта	Прогнозно намаление на емисиите на парникови газове до 2030 г. в сравнение с референтния период (в милиони тона CO ₂ еквивалент/година)	Инвестиции в милиони евро	Въздействие върху заетостта	
					Брой създадени работни места	Брой запазени работни места
US Steel Кошице	Енергийна ефективност	Електрически вентилатор за доменна пещ	-0,189	25	0	7 000
US Steel Кошице	Енергийна ефективност	Оптимизиране на пътища за транспортиране на НВМ и пелети за доменни пещи	- 0,3	15		

US Steel	Енергийна ефективност	Оптимизиране на	-0,054	27
Кошице		потреблението на пара и гореща вода в подразделенията на USSK		

Синергии и допълване на планираните операции с други съответни програми на Съюза

Синергиите и премахването на дублирането при финансирането на операциите между ОПР, ЕСИФ (включително FST) и други интервенционни рамки, по-специално фондовете на ЕС, ще бъдат осигурени чрез механизъм за координация и осигуряване на взаимодействия. Синергиите и взаимното допълване ще бъдат оценени преди отправянето на самата покана в рамките на финансирането по ЕПС и инструмента за изпълнение на ОПР, като същевременно ще бъде необходимо да се уточнят взаимодействията в самата покана/инструмент за изпълнение на ОПР. Допълнителна информация относно синергиите е дадена в приложение 4.

Други стълбове на Механизма за справедлива трансформация

В допълнение към FST (стълб I на MST), Словакия също ще може да се възползва от наличното финансиране по стълб II – специалната схема за справедлива трансформация по програмата InvestEU и стълб III – Кредитния механизъм за публичния сектор с ЕИБ. Въпреки това, за ефективното използване на тези MST стълбове е необходимо да се уточнят условията за тяхното използване по MST.

По-подробна информация за стълб II и стълб III на MST е предоставена в приложение 5.

2.3 ОБЛАСТ БАНСКА БИСТРИЦА

2.3.1 Оценка на икономическото, социалното и териториалното въздействие на прехода към неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г.

В момента BBSK е един от най-слабо развитите икономически и социално региони на Словакия. Индустриалната структура на региона показва ограничената конкурентоспособност на регионалната икономика, също и в сравнение с други словашки региони. Основният компонент на местната икономическа дейност е индустрията, която представлява почти 25% от брутната добавена стойност на региона през 2018 г. Средно 40% от служителите в 3-те фокусни области със значителни промишлени предприятия (Брезно, Ревуца, Рима夫ска Собота) са заети в индустриалния сектор. Следователно икономиката понастоящем е силно зависима от промишления сегмент, включително секторите с интензивно влияние върху климата.

Металургията е доминиращият сектор в BBSK, представляващ повече от 60% от целия промишлен износ и е основната сфера на дейност на най-големите предприятия в региона. Въпреки че понастоящем няма непосредствен риск от загуба на работни места в резултат на трансформацията в BBSK, районите, в които са разположени големите съоръжения на ETS, са силно зависими от индустриите, които са интензивни към климата. Поради тази причина мерките трябва да се съсредоточат върху диверсификация на икономиката, за да се подготвят за възможни бъдещи промени и да направят местните икономики по-устойчиви на всякакви структурни икономически промени. Най-уязвимите райони на BBSK са областите, където се намират основните източници на парникови газове - Брезно (*Železiarne Podbrezová*), Ревуца (*SMZ Jelšava*), Рима夫ска Собота (*Calmit*) и Зволен (*Zvolenská teplárenská*).

В допълнение към зависимостта на избрани области от интензивната на парникови газове индустрия, областите BBSK също са застрашени от процеса на трансформация, който ще се проведе в Горна Нитра. Това се дължи на близостта и взаимосвързаността на областите *Žiar nad Hronom*, *Žarnovica* и *Banská Štiavnica* с района на Горна Нитра. Поради закриването на дейностите по добив и преработка на въглища, жителите на тези области също ще загубят работата си пряко или косвено.

Трансформиращи индустрии

В условията на BBSK не са идентифицирани западащи сектори на икономиката. Трансформиращите се сектори обаче ще бъдат изправени пред предизвикателства, свързани с прехода към неутрална по отношение на климата икономика, особено във връзка с въвеждането на технологични промени в производствените процеси и промяната в необходимите умения и образование на служителите. По-подробна информация за западащи и преходни индустрии е предоставена в приложение 2.

Най-големите производители на парникови газове в региона са Slovalco (производство на алуминий), *Železiarne Podbrezová* (производство на стомана), *SMZ Jelšava* (производство на магнезит), *Zvolenská teplárenská* (отоплителна централа) и *Calmit* (производство на вар). Всички тези оператори посочиха, че потенциалът за намаляване на емисиите в тяхната

дейност е ограничен, с изключение на Železiarne Podbrezová, който планира да приложи допълнителни мерки за декарбонизация. Освен това те не очакват значителни загуби на работни места като пряка последица от постепенното намаляване на емисиите на CO₂ и производството поради прехода към климатична неутралност.

Регионът обаче е изложен на последствията от трансформацията, която ще настъпи в Горна Нитра поради регионалната близост и взаимосвързаността на регионите. Служителите в западния сектор (въгледобив) в Горна Нитра, които пътуват от BBSK, ще се изправят пред подобни социално-икономически последици от трансформацията като жителите на Горна Нитра. Според НВП в резултат на затварянето на въгледобива 18 служители и още 120 служители подизпълнители на минната компания, които са жители на BBSK, ще загубят работата си. По-конкретно, това са жители на област Banská Štiavnica (по-голямата част от 120-те служители на подизпълнителя), следвани от тези от областите Veľký Krtíš (7 служители), Žiar nad Hronom (5 служители), Žarnovica (2 служители), Брежно (2 служители),

С оглед на гореизложеното ефектът на преливане е очевиден и се потвърждава междурегионалният аспект на трансформацията между анализирания регион. Последиците от затварянето на въгледобива и преработката на въглища в Горна Нитра също ще се отразят пряко и отрицателно върху заетостта в BBSK.

След консултации с компаниите, които са включени в EU ETS в региона BBSK (Železiarne Podbrezová - производство на стомана, Slovalco - завод за алуминий, SZM Jelšava - магнезий), може да се потвърди, че нито една от тези компании в момента не очаква загуба на работни места в резултат на трансформационни процеси. В същото време обаче има различни сценарии за бъдещо развитие, като се вземат предвид няколко рискови фактора. Сценариите ще зависят от промяната на CTE на ЕС, дела на безплатните квоти за емисии за индустриите, колебанията в цената на електроенергията и по-нататъшния технологичен напредък. Това ще засегне значително компаниите, които вече са преминали през технологична модернизация, за да намалят емисиите на CO₂ и да допринесат за целите за неутралност на климата.

Един от хипотетичните варианти на развитие е затварянето на Slovalco със седалище в област Žiar nad Hronom, което ще се случи, ако горните фактори се развият в посока, в която компанията няма да може да понесе нарастващите цени на електроенергията и ако разпределението ѝ на безплатни емисии надбавките са значително намалени. Ако този сценарий се осъществи, 500 служители ще загубят работата си, а 2 500 служители във веригата на подизпълнителите ще бъдат изложени на риск, тъй като ще загубят възможностите си за продажби, свързани в момента със Slovalco.

Още по-очевидна е взаимозависимостта на регионите в сектора на стоманата, което причинява голяма междурегионална икономическа уязвимост. Бъдещата промяна в технологията ще изисква и корекция в състава на суровините, използвани за производството на стомана. Понастоящем двете основни словашки стоманодобивни компании използват различни методи в своите производствени процеси и следователно също се нуждаят от различни материали за производството на своите продукти. Това ще се промени след декарбонизацията в US Steel Košice и производството ще се нуждае от същите входящи материали като стоманодобивната компания в квартал Брежно. В най-лошия случай това може да означава затваряне на част или дори на цялата фабрика за Železiarne Podbrezová. Това ще

доведе до загуба на 3 000 работни места. 10 000 подизпълнители ще загубят или ще бъдат принудени да пренасочат своите договори за доставка.

В резултат на това икономиката няма да се диверсифицира, което ще доведе до липса на възможности за намиране на нови работни места в региона и рязко увеличаване на безработицата, подобно на внезапното и неочаквано затваряне на мините във Veľký Krtíš през 2015 г. Мащабната трансформация в региона настъпи наскоро без достатъчно смекчаване на негативните социално-икономически последици, които продължават да съществуват в региона и до днес.

Таблица 13 представя ключови показатели за потенциала за декарбонизация и въздействието на трансформацията на ниво области, които са най-засегнати от трансформацията. Според таблица 13 повечето източници на емисии се намират в областите Žiar nad Hronom, Brezno и Revúca, където се извършва производството на най-големите емитенти на ЕСТЕ в BBSK. Въпреки че се очакват само ограничени загуби на работни места до 2030 г., тези области са изложени на риск по отношение на други показатели на трансформацията, като ниска икономическа диверсификация, свръхпредлагане на нискоквалифицирани работни места на пазара на труда, нисък дял на МСП в заетостта, и не на последно място висок риск от обезлюдяване. В същото време областите Žarnovica, Žiar nad Hronom и Banská Štiavnica ще бъдат засегнати до известна степен от ефектите от трансформацията, извършваща се в Горна Нитра.

Таблица 5 Основни показатели за потенциал за декарбонизация и въздействия на трансформацията в областите Žiar nad Hronom, Brezno и Revúca

месечен цикъл	Потенциален CO ₂ , % EU ETS (2030 г. спрямо 2020 г.)	Въздействие върху заетостта	Обезлюдяване	Сектори с инвестиционен потенциал	Дял на МСП в заетостта
Брезно	- 0,05 (- 5,3 %)	0	Високо	Среден	84 %
Жиар над Хроном	0,00 (0 %)	10	Високо	ниско	68%
Ревука	- 0,02 (- 4 %)	-	Високо	Среден	55 %
BBSK области (общо)	-	-140 ²	-	-	-

²Очаква се потенциалното въздействие върху работните места в BBSK да бъде свързано със затварянето на въгледобива в района на Горна Нитра. Според минната компания HBP почти 140 души могат да загубят работата си в няколко района на BBSK в резултат на затварянето на добива.

2.3.2 Нужди за развитие и цели за 2030 г. за постигане на неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г.

PST отразява нуждите за развитие на региона BBSK, той се основава на стълбове, които са допълнително разделени на мерки и дейности. Предложените приоритети са в съответствие с редица хоризонтални принципи за прехода към климатично неутрална икономика, като прозрачност и участие, опазване на околната среда и осигуряване на дългосрочна устойчивост.

НУЖДТЕ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА НА РЕГИОНА ЗА РЕШЕНИЕ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА НА ПРЕХОДА

Икономически:

- Моноиндустриалният характер на местната икономика води до силна зависимост от индустрии с интензивни емисии на парникови газове. По този начин бъдещата трансформация заплашва местната икономика и възможностите за заетост на жителите.
- Засегнатите области нямат нито един силен нововъзникващ икономически сектор, който би могъл да подобри диверсификацията на местните икономики и да се превърне в двигател за бъдещ растеж.
- По-нататъшните действия за декарбонизация ще изискват огромни инвестиции в научни изследвания, нови технологии и иновации, включително водород и CCS. Интензивни на ПГ индустрииса съсредоточени в областите Žiar nad Hronom (производство на алуминий), Brezno (производство на стомана) и Revúca (добив на магнезит).
- Като се има предвид взаимосвързаността на областите Žiar nad Hronom, Žarnovica и Banská Štiavnica с района на Горна Нитра, трансформацията в минния сектор ще доведе до загуба на работни места на служители, живеещи в BBSK.

Екологични:

- Регионът има проблем с енергийната бедност, който се дължи и на ниската енергийна ефективност на сградите. Това поставя и проблема с отоплението с твърди горива, което причинява значително замърсяване на въздуха.
- Регионът ще бъде изправен пред предизвикателства по отношение на устойчивата енергия и има потенциал да използва горите за улавяне на въглерод².
- Предвид индустриалния характер на района, има нужда от рекултивация и промяна на предназначението на изоставени промишлени обекти.

Социални:

- Регионът е изправен пред неблагоприятно демографско развитие, миграция и изтичане на мозъци (до 8,9% от всички завършили BBSK заминават да учат в чужбина³), а ефектите от трансформацията на региона могат да влошат този аспект.
- Слабият акцент върху средното професионално образование, обучението и системата на висшето образование допринесе за недостиг на умения и несъответствие между предлаганите и необходимите умения. Учениците, записани в дуално професионално образование и обучение, имат известно участие в процеса на учене чрез работа. Въпреки нарастващия интерес от страна на учениците, участието в дуалното обучение остава предизвикателство, особено за МСП, които имат малко или никакви ресурси за осигуряване на условия за дуално обучение в сравнение с големите предприятия. Следователно трябва да се въведат мерки за подкрепа, за да се осигури квалифицирана работна сила за МСП.

ЦЕЛИ

В светлината на горните констатации, предложените цели на трансформацията към климатично неутрална икономика на BBSK и дългосрочното развитие на региона са фокусирани върху стабилизирането на икономиката и нови възможности за развитие.

- Стълбовете на PST BBSK са:

Икономическа диверсификация

Стълб I на BBSK PST се фокусира върху подкрепата за развитието на нови икономически сектори за увеличаване на диверсификацията на местните икономики, които са силно зависими от индустрията. Подкрепата следва да включва създаване на работни места в нови сектори на икономиката, подкрепа за стартиращи предприятия, развитие на МСП и създаване на работни места за нискоквалифицирани търсещи работа и работни места в селските райони. В подкрепа на мерките за декарбонизация и с оглед на прехода към зелена икономика, мерките са насочени и към подкрепа на дейностите в областта на НИРДИ.

Устойчива среда

³Въз основа на данните на Института за образователна политика, използвани в анализа Изтичане на мозъци II: Отвъд седемте планини, достъпно онлайн на: <https://www.minedu.sk/data/att/21396.pdf>

Стълб II на BBSK PST има за цел да подобри околната среда и да смекчи отрицателните въздействия върху околната среда, за да повиши привлекателността на региона, качеството на живот и да намали въглеродния отпечатък от други сектори, които не са обхванати от EU ETS, например чрез подкрепа на пилотни проекти в областта на устойчива мобилност с нулеви емисии.

Стълб II специално се занимава с предизвикателствата, свързани с отрицателното въздействие върху околната среда на регионалните индустрии, като същевременно има за цел да подкрепи прогресивното намаляване на емисиите на CO₂ в сектори извън СТЕ на ЕС, като например сгради и транспорт.

Избраните мерки за енергийна ефективност и ВЕИ ще се фокусират върху най-важните обществени сгради, които предоставят основни обществени услуги, както и върху възможностите за заетост. Такива мерки ще смекчат въздействието на процеса на преход чрез стабилизиране на важни доставчици на обществени услуги и институции, намаляване на използването на изкопаеми горива и облекчаване на натиска върху растящите разходи за енергия.

Качество на живот и социална инфраструктура

Стълб III на BBSK PST има за цел да подпомогне развитието на образователна, изследователска и иновационна база, която ще позволи развитието на нови умения и ще подкрепи нови сектори на икономиката, които биха могли да помогнат за разнообразяване на местната икономика и да допринесат за създаването на по-привлекателна заетост възможности в региона в дългосрочен план. Има и специален акцент върху повишаването на екологичното съзнание.

Стълб III се занимава конкретно с проблема с обезлюдяването, ниската привлекателност на региона за по-младото поколение, търсещите работа с висше образование и необходимостта регионът да бъде подготвен за бъдещето чрез развиване на нови умения в цифровата икономика и кръговата икономика. Развитието на предприемачески умения, маркетингови умения, умения за насърчаване на креативността, аналитични умения, комуникационни умения и умения, свързани с укрепване на лидерските умения на мениджърите, също ще бъде от съществено значение за увеличаване на иновативната активност на МСП в региона и за осигуряване на повишаване на интереса към обстановката създаване на нови иновативни предприятия. Стълб III също се фокусира върху подкрепата на уязвимите групи, засегнати от прехода към климатична неутралност.

ПРИНОС КЪМ ЦЕЛИТЕ ЗА НЕУТРАЛНОСТ НА КЛИМАТА

В сектора на СТЕ на ЕС се очаква прилагането на технологична промяна да намали интензивността на парниковите газове с около 0,07 Mt CO₂ годишно до 2030 г. в сравнение с 2020 г., което представлява намаление с повече от 7,5% на емисиите в отговарящите на условията области. Повишаването на енергийната ефективност на обществените сгради в региона отчасти ще допринесе за намаляване на емисиите на CO₂, но ефектът не се очаква да бъде масов. Тази мярка е предназначена основно за пилотни проекти. Следователно

специално разпределението ще се използва чрез финансови инструменти, като по този начин се създава ефект на ливъридж.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРИОРИТЕТИТЕ НА FST

Икономическа диверсификация

- Подобряване на икономическата диверсификация на местната икономика, особено в селските райони, което води до подобряване на качеството на живот;
- Създаване на нови работни места в селските райони в традиционни или обещаващи сектори като туризъм, горско стопанство или селско стопанство;
- Повишена активност на МСП в региона и по-висок дял на МСП в заетостта;
- Намаляване на безработицата, включително структурната безработица, свързана с прехода към климатична неутралност;
- Подобряване на връзките и сътрудничеството между университетите, НИРД и бизнеса;
- Увеличаване на трансфера на иновативни решения и технологии към местния бизнес;
- Намаляване на негативната миграционна тенденция чрез създаване на работни места с по-висока добавена стойност в региона;

Устойчива среда

- Увеличено използване на устойчив транспорт с нулеви емисии;
- Подобряване на енергийните характеристики на обществени сгради;
- По-добро използване на ВЕИ потенциала на региона, водещо до намаляване на риска, свързан с енергийна бедност;
- Изоставени промишлени площи, подготвени и използвани за ново предназначение;
- Повишено използване на зелени технологии;

Качество на живот и социална инфраструктура

- Намаляване на тенденцията за обезлюдяване в региона;
- Подобряване на образователната система, включително професионалното образование и обучение;
- Подобряване на съответствието на уменията на неквалифицираната работна сила с нуждите на пазара на труда с цел намаляване на структурната безработица;
- Повишаване на готовността и устойчивостта на работната сила към бързи промени на пазара на труда;
- Повишаване на цифровата, циркулаторната и финансовата грамотност;
- Подобряване на връзките и сътрудничеството между МСП, университети и професионални средни училища.

Съвместимост с други национални, регионални или териториални стратегии и планове

Национални стратегии

Предполага се съответствие на PST с националната стратегическа рамка, по-специално по отношение на трите всеобхватни теми на справедлива трансформация - икономическа диверсификация, екологична устойчивост, качество на живот и социална инфраструктура.

Националната стратегическа рамка за изменението на климата се състои от национални стратегии за развитие и планове за реформи, енергийни стратегии и стратегии за изменение на климата и други стратегии, насочени към изменението на климата. Ключовите стратегии за развитие и планове за реформи включват Стратегията за икономическа политика 2030 и НПП 2020. Основните национални стратегии, свързани с декарбонизацията и климатичната неутралност, са INEKP, подкрепени от Стратегията за ниски въглеродни емисии на Словашката република. Други стратегии и планове, които очертават действия, свързани с постигането на климатична неутралност, включват Стратегията за околната среда до 2030 г. и документи, очертаващи реформи и приоритети за финансиране от Механизма за възстановяване и устойчивост - NIRP и POO. Подробен анализ на НСПР е предоставен в Доклада за трансформация към неутралност на климата (Доклад 3). Не на последно място,

И трите приоритетни теми са разгледани в редица национални документи, които подчертават цялостен подход към бъдещото устойчиво развитие на Словакия. Тази последователност трябва да се поддържа при по-нататъшни актуализации на националните разпоредби и планове. Таблица 14 предоставя преглед на съгласуваността на предложените PST мерки с тези стратегии.

Таблица 6 Съгласуваност на PST с националните стратегически документи и с предложените действия

Национални стратегии		PST
Национални стратегии за развитие и планове за реформи	Стратегия на икономическата политика до 2030 г	
	НПП 2020 г	
Енергийни и климатични стратегии	INEKP	
	NUS SR	
Съответни стратегии с действия в областта на климата	Екологична стратегия 2030	
	NIRP	
	POO	
Съответни секторни стратегии	EN RIS3 2021+	

Регионални стратегии и планове

Основният стратегически документ на региона BBSK е Програмата за икономическо и социално развитие / Интегрирана териториална стратегия на регион Банска Бистрица за годините 2023 - 2027 (PHRSR BBSK 2021 - 2027). Подробен анализ на регионалната стратегическа рамка е представен в документа Доклад за процеса на трансформация към климатична неутралност (Резултат 3). Ключовите приоритети, посочени в PST, са в съответствие с BBSK PHRSR 2021-2027, както е илюстрирано в таблица 15.

Таблица 7 Съгласуваност на Програмата за икономическо и социално развитие с предложените мерки в ББСК

PST мерки	PHRSR BBSK 2021-2027
Съдеб I Икономическа диверсификация	
<i>Действие 1.1 Подпомагане на създаването на нови устойчиви работни места</i>	
<i>Мярка 1.2 Насърчаване на предприемачеството, развитие на малки и средни предприятия</i>	
<i>Мярка 1.3 Подкрепа за научни изследвания, развитие и иновации</i>	
Съдеб II Устойчива околна среда	
<i>Мярка 2.1 Насърчаване на чиста енергия, кръгова икономика и декарбонизация на индустрията</i>	
<i>Мярка 2.2 Насърчаване на устойчив местен транспорт</i>	
<i>Мярка 2.3 Ревитализация и реконверсия на индустриални зони</i>	
Съдеб III Качество на живот и социална инфраструктура	
<i>Мярка 3.1 Подкрепа за образование, обучение, умения и преквалификация</i>	
<i>Мярка 3.2 Подобряване на социалните грижи за уязвими групи</i>	

2.3.4 Видове планирани операции

Приоритетните области, предложени за всеки регион, са свързани с икономическото, екологичното и социалното въздействие на прехода към неутрална по отношение на климата икономика. Въпреки това, всички действия, определени за регионите, са свързани с трите всеобхватни теми, споменати по-горе, които допринасят за специфичната цел на FST за

икономическа диверсификация, екологична устойчивост и качество на живот и социална инфраструктура.

В случая на BBSK приоритетите са различни в сравнение с района на Горна Нитра и KSK, тъй като настъпи значителна трансформация поради затварянето на въглищните мини във Veľký Krtíš през 2015 г. и технологичната модернизация на стоманодобивната промишленост. В същото време по-нататъшната декарбонизация неизбежно ще включва значителни инвестиции в по-мощна технологична модернизация и иновации на водородни или CCS процеси. Според анализа е установено по-слабо въздействие на трансформацията в BBSK. Въпреки това регионът изпитва затруднения в редица области като местната икономика, обезлюдяването, застаряването на населението, недостига на умения и ниската активност на МСП. Всичко това е отчасти резултат от неотдавнашната трансформация, която се проведе без прибягване до външно финансиране.

В същото време обаче граничните райони на BBSK, съседни на района на Горна Нитра, също ще бъдат пряко засегнати от въздействието на трансформацията в районите Prievidza и Partizánske. Поради закриването на дейностите по добив и преработка на въглища служителите на въгледобивната промишленост, които живеят в районите на BBSK, ще загубят работата си.

Визията на BBSK е устойчиво развитие като отговор на предизвикателствата и въздействията на трансформацията. Въз основа на анализа на въздействието на прехода и специфичните нужди на регионите и въз основа на консултации с Регионалната тематична комисия и заинтересованите страни, визията за преход към неутрална по отношение на климата икономика в BBSK е дефинирана, както следва:

Индустриалните зони в региона ще останат двигателът на икономиката по време на прехода, но те трябва да укрепят своята устойчивост и готовност за предстоящите трансформационни промени.

BBSK трябва да намали отрицателните въздействия върху околната среда и да се съсредоточи върху втория стълб в своето развитие, за да предостави нови привлекателни възможности.

Визията за трансформацията на региона е разработена въз основа на три ключови теми за трансформация, които се фокусират върху нуждите на региона и оправдават необходимостта от специфична намеса от FST:

1. Готовност

Анализът на BBSK сочи сравнително ограничен потенциал за декарбонизация в региона, в резултат на което се очаква икономическото въздействие на индустриалната трансформация да бъде ограничено до 2030 г.

От друга страна, анализът разкрива предизвикателства, пред които е изправен регионът в редица области, като високи нива на обезлюдяване, застаряващо население, несъответствие между уменията на търсещите работа и уменията, изисквани от възможностите за работа, екологични предизвикателства (като замърсяването на въздуха), високата зависимост на местните икономики от индустриите с интензивни емисии и по-ниската активност на МСП.

Поради това регионът е силно уязвим към отрицателните въздействия на потенциалната трансформация, която може да настъпи след 2030 г. Регионът трябва да се подготви за потенциална бъдеща трансформация сега и да се съсредоточи върху подобряване на готовността и устойчивостта си към отрицателните въздействия на трансформацията.

2. Стабилизация

Друг трансформационен въпрос за региона е неговото стабилизиране. ББСК има специфични проблеми, свързани с безработицата на нискоквалифицираната работна ръка, безработицата в селските райони, като в същото време регионът не предоставя достатъчно възможности за младото поколение, което води до по-висок процент на обезлюдяване. В същото време трансформацията в Горна Нитра също ще има отрицателно въздействие върху заетостта в съседните области на BBSK.

Ето защо е необходимо регионът да се стабилизира, в противен случай ще бъде силно засегнат от негативните ефекти на прехода. Стабилизирането в този контекст означава насърчаване на заетостта и новите работни места, включително за нискоквалифицирани участници на пазара на труда, като същевременно се използва съществуващият потенциал на региона в някои традиционни сектори като алтернатива на заетостта в сектори с интензивни емисии – туризъм и настаняване, горско стопанство и селско стопанство.

3. Нови възможности

Местната икономика в областите, където са разположени съоръженията на EU ETS, както и областите, които ще бъдат пряко засегнати от трансформацията на Горна Нитра, трябва да диверсифицират и развият друг стълб на своето икономическо развитие. Това ще направи региона по-привлекателен за по-младото поколение чрез създаване на възможности за работа в нови сектори на икономиката с по-висока добавена стойност. В същото време регионът трябва да се съсредоточи върху подобряването на образованието и уменията, за да намали структурната безработица и да подкрепи новите сектори на растеж в региона. Регионът също така ще се съсредоточи върху укрепването на индустриите, които движат икономиката, като ги направи по-устойчиви и устойчиви. Подпомагането на създаването на по-привлекателни работни места с по-висока добавена стойност ще спомогне за справяне с негативната миграционна тенденция.

BBSK PST е разделен на 3 основни стълба, които са свързани чрез специфични мерки.

	Приоритет		
	Високо	Среден	ниско
Стълб I – Икономическа диверсификация			
Действие 1.1 Подпомагане на създаването на нови устойчиви работни места			
<i>Свързани дейности:</i>			

<p>създаване на нови работни места за по-младото поколение в нови сектори на бързо развиващата се икономика и в нововъзникващи индустрии и индустрии в преход</p>			
<p>подкрепа за създаване на нови и развитие на съществуващи дейности в социалното предприемачество</p>			
<p>създаване и запазване на работни места с по-висока добавена стойност в научноизследователската, развойната и иновационната дейност и зелените иновации</p>			
<p>Мярка 1.2 Насърчаване на предприемачеството, развитие на малки и средни предприятия</p> <p>Свързани дейности:</p>			
<p>продуктивени инвестиции в МСП, включително микропредприятия и стартиращи фирми, водещи до икономическа диверсификация, модернизация и реконверсия</p>			
<p>дигитализация, включително анализ на процедури, процеси и последваща инвестиционна подкрепа за прилагане на дигитални решения</p>			
<p>подкрепа за създаване на нови компании, включително чрез бизнес инкубатори, co-working центрове, технологични центрове и хъбове</p>			
<p>Мярка 1.3 Подкрепа за научни изследвания, развитие и иновации</p> <p>Свързани дейности:</p>			
<p>повишаване дейности сътрудничествов областта на R&D&I с фокус върху зелената икономика</p>			
<p>развитие на R&D&I потенциал в региона, въвеждане на иновации в областта на продуктите, процесите и услугите, включително трансфер на съвременни технологии в практиката</p>			
<p>Стълб II Устойчива околна среда</p>			
<p>Мярка 2.1 Насърчаване на чиста енергия, кръгова икономика и декарбонизация на индустрията</p> <p>Свързани дейности:</p>			
<p>подобряване на енергийната ефективност на обществените сгради, включително насърчаване на интелигентни мерки и иновативни решения</p>			

<i>иновации в подкрепа на декарбонизацията на индустрията</i>			
<i>изграждане на ВЕИ производствени съоръжения и използването им в енергийни системи, включително съхранение на ВЕИ</i>			
<i>развитие на енергийните услуги на регионално и местно ниво, въвеждане на системи за управление на енергията и околната среда, включително енергийни одити</i>			
<i>насърчаване на иновативни дейности за предотвратяване на образуването на отпадъци</i>			
Мярка 2.2 Съживяване и реконверсия на индустриални зони			
<i>Свързани дейности:</i>			
<i>повторно предназначение и повторно използване на изоставени индустриални обекти и възстановяване на земята</i>			
Мярка 2.3 Насърчаване на устойчив местен транспорт			
<i>Свързани дейности:</i>			
<i>модернизиране на съществуващи и въвеждане на нови интегрирани транспортни системи, прилагане на интелигентни решения за мобилност</i>			
<i>повишаване на обществената осведоменост за повишаване на привлекателността на обществения пътнически транспорт и микромобилността</i>			
III стълб – Качество на живот и социална инфраструктура			
Мярка 3.1 Подкрепа за образование, обучение, умения и преквалификация			
<i>Свързани дейности:</i>			
<i>насърчаване на ученето през целия живот и преквалификацията на работниците и търсещите работа за развиване на умения за интелигентна специализация, индустриална трансформация и предприемачество</i>			

<i>сътрудничество между МСП и професионалните средни училища за подпомагане на практическото обучение на учениците и подготовката им за работа</i>			
<i>работа в мрежа, сътрудничество и учебни дейности между академичния сектор и бизнеса, с акцент върху практическото обучение</i>			
<i>Кариерно консултиране и свързани професионални консултантски услуги за служители и търсеци работа</i>			
<i>подкрепа за инфраструктура и оборудване за формално и неформално образование</i>			
<i>работа в мрежа, сътрудничество, подкрепа за образователни дейности за повишаване на екологичната осведоменост и подкрепа и съвети относно управлението на околната среда за общините и други частни и обществени сектора</i>			
<i>работа в мрежа, сътрудничество и обучителни дейности между изследователски институции и предприятия, с акцент върху практическото обучение</i>			
Мярка 3.2 Подобряване на социалните грижи за уязвими групи Свързани дейности:			
<i>Укрепване на капацитета на организациите за социални услуги за смекчаване на негативните социални последици от процесите на декарбонизация</i>			
<i>инвестиции в социална инфраструктура за заведения за грижи за възрастни хора</i>			
Междусекторен приоритет: Техническа помощ			

Видове интервенции:

- Тематични (покани за предложения) покани за проекти
- Национални проекти
- Ваучерни системи - ваучери
- Финансови инструменти

Финансови инструменти

Продуктивните инвестиции в МСП ще бъдат подкрепени чрез финансови инструменти за максимизиране на ливъриджа. Освен това те ще бъдат използвани за финансиране на проекти, насочени към подобряване на енергийната ефективност на обществени сгради, с акцент върху пилотни проекти поради ограниченото разпределение.

В същото време регионът ще бъде подкрепен и чрез техническата помощ JASPERS на ЕИБ, както и чрез проект за техническа помощ в рамките на Механизма за техническа помощ под егидата на ЕК (Генерална дирекция за подкрепа на структурните реформи). Чрез използването на техническа помощ ще се постигне необходимата готовност на проекта, както и трансфер на необходимите знания за използването на финансови инструменти в практиката.

Подкрепа за инвестиции в инсталации, обхванати от СТЕ на ЕС

BBSK е претърпял значително намаляване на емисиите на парникови газове в миналото, но все още има потенциал за по-нататъшно намаляване на емисиите на парникови газове до 2030 г. Ключовият икономически субект, базиран в BBSK с потенциал за елиминиране на емисиите на CO₂, е компанията Železiarne Podbrezová (стоманодобивна промишленост). Компанията планира инвестиции, свързани с декарбонизацията, които ще намалят техния въглероден отпечатък. Таблица 16 показва очаквания потенциал за намаляване на парниковите газове на операторите на ЕСТЕ в BBSK.

Таблица 8 Очакван потенциал за намаляване на емисиите на ПГ на ключови оператори на СТЕ на ЕС в BBSK

Име на компания	Основна площ на проекта	Име на проекта	Очаквано намаление на емисиите на парникови газове до 2030 г. в сравнение с 2020 г. (милиони тона CO ₂ /година)	Очаквано намаление на емисиите на парникови газове до 2030 г. в сравнение с 2020 г. (%)	Инвестиции в милиони евро	Въздействие върху заетостта	
						Брой създадени работни места	Брой запазени работни места
Železiarne Podbrezová as	Производство на зелен водород	Намаляване на емисиите на CO ₂ при термична обработка на тръби чрез производство на водород чрез електролиза	< - 0,05	< 5 %	2,4	5	0
Železiarne Podbrezová as	RES	Използване на възобновяеми енергийни източници за производство на електроенергия			6,5	0	0

Синергии и допълване на планираните операции с други съответни програми на Съюза

Синергиите и премахването на дублирането при финансирането на операциите между ОПР, ЕСИФ (включително FST) и други интервенционни рамки, по-специално фондовете на ЕС, ще бъдат осигурени чрез механизъм за координация и осигуряване на взаимодействия. Синергиите и взаимното допълване ще бъдат оценени преди самата покана да бъде

стартрана в рамките на финансирането по ЕПС и инструмента за изпълнение на ОПР и ще бъде необходимо да се уточнят енергиите в самата покана/инструмент за изпълнение на ОПР. Допълнителна информация относно синергиите е дадена в приложение 4.

Други стълбове на Механизма за справедлива трансформация

В допълнение към FST (стълб I на MST), Словакия ще може да се възползва от финансирането, налично по стълб II – специалната схема за справедлива трансформация по програмата InvestEU и стълб III – Кредитния механизъм за публичния сектор с ЕИБ. Въпреки това, за ефективното използване на тези MST стълбове е необходимо да се уточнят условията за тяхното използване по MST.

По-подробна информация за стълб II и стълб III на MST е предоставена в приложение 5.

3. Контролни механизми

1.1 Партньорство

Структура на управление на регионално ниво (териториален аспект):

Създадени са тематични работни комисии за FST в рамките на Партньорските съвети на предложените допустими региони, т.е. TSK, KSK и BBSK, с открито участие на всички заинтересовани страни (държавни институции, публичен сектор, общини, НПО и представители на гражданското общество, представители на западащи и преходни сектори, бизнес сектор, академични институции, представители на ЕК и др.). Ролята на Тематичните работни комисии е да координират подготовката и изпълнението на МНТ на местно ниво, като отразяват и застъпват нуждите, предизвикателствата и приоритетите на региона.

- Тематичните комисии стартираха през декември 2020 г.;
- Заседанията се провеждат редовно.

Участие на ЕК:

По време на процеса на подготовка на PST, представители на ЕК бяха непрекъснато канени на заседанията на регионалните тематични работни комисии, в които участваха активно. В същото време те участваха активно в подготовката на PST чрез участие в Управителния комитет, който беше създаден за изпълнение на техническата подкрепа за подготовката на PST, предоставена от ЕК (ГД „Реформа“).

Процес на участие в подготовката на PST

Аналитичните документи (резултати), изготвени в сътрудничество с консултант по Механизма за техническа поддръжка (ГД „Реформа“), бяха основата за изготвянето на PST. Като част от подготвителния процес бяха изготвени пет аналитични документа. Процесът на подготовка и всички резултати бяха консултирани и коментирани по време на подготвителната фаза в светлината на коментарите от съответните заинтересовани страни на национално и регионално ниво.

В същото време MIRRI SR организира публични дискусии относно специфичната цел на FST в рамките на консултацията на P SK.

Ангажиране на по-младото поколение:

За да се осигури участието на младите хора в процеса на разработване и прилагане на PST, бяха организирани семинари за ученици от гимназията, студенти и млади висшисти. По-специално за учениците от гимназията подобряването на регионалната инфраструктура, повече предложения за работа и по-голямо участие на младите хора в оформянето на регионалния живот и в проекти на общността са ключови. Завършилите колеж на свой ред посочиха достъпните жилища, по-добрата инфраструктура (магистрала и скоростни пътища), притока на нови компании и нови възможности за работа, както и възможността за двойно обучение като основни мотивиращи фактори. И двете категории студенти в момента са мотивирани да останат в региона главно от семейството и връзките, но също и от потенциала за подобряване на региона.

Освен това беше проведено онлайн проучване, за да се получи по-конкретна представа за предизвикателствата пред младото поколение в резултат на процеса на преход. Бяха събрани повече от 360 уникални отговора от гимназисти в отговарящи на условията региони. Теизследванерезултатипоказват, че само 18% от студентите виждат бъдещето си в своя регион, докато до 40% от тях планират да се преместят, а 42% все още не са решили. Младите хора също не са много оптимисти за бъдещето на самия регион: 37% от тях смятат, че той ще просперира през следващите пет до десет години, докато 39% смятат, че ще бъде същото, а 24% от студентите смятат, че регионът ще запада . Привлекателен регион за пребиваване и живеене според студентите е този с добри възможности за работа, добра инфраструктура, чиста околна среда, качествени възможности за висше образование, приятелски настроени хора и възможности за свободното време.

В момента е в ход друг процес по отношение на включването на по-младото поколение във фазата на изпълнение на PST (сътрудничество с местни младежки организации чрез неформална работна група, местни информационни семинари). Допълнителна информация относно участието на младежите в процеса на подготовка за PST е предоставена в Приложение 5.

1.2 Наблюдение и оценка

MIRRI SR ще бъде в позицията на управляващия орган на P SK и ще отговаря за цялостното изпълнение на PST.

FST е специфична цел на SK P и следователно ще бъде предмет на единна структура за изпълнение и система за управление, предназначени за целия SK P. В този контекст се предвижда създаването на FST комисия в рамките на Комитета за наблюдение на SK P.

Комисията FST ще надгражда съществуващите регионални тематични работни комисии и междуведомствената работна група, които бяха създадени за изготвяне на PST, като гарантира балансирано представителство на ключовите заинтересовани страни при наблюдението на изпълнението на PST. Комисията ще отговаря за оценката на напредъка в прилагането на PST и постигането на неговите цели. Подкомисията може също така да се консултира, да коментира и да предлага промени в прилагането на PST.

1.3 Орган/органи за координация и наблюдение

Операциите, финансирани от ЕФРР (цел „Инвестиции за растеж и заетост“), ESF+, CF и FST, ще се изпълняват по една програма – P SK. Управляващият орган за P SK, т.е. също и за специфичната цел FST, е MIRRI SR. Въпреки това изпълнението на мерки и проекти, финансирани от FST (както и стълб II и III на MST), ще бъде осигурено от избраните междинни звена, като се има предвид тематичната област на фокус на поканите за проекти. Други органи трябва да бъдат включени в процеса на прилагане на PST, за да осигурят наблюдение и да предоставят всякакви искания за промяна на PST.

Изпълнението на FST се интегрира в стандартната система за управление на ЕСИФ. Предложената структура включва управляващ орган (MIRRI SR), междинни звена, одитен орган, разплащателен орган и комитет за наблюдение. Ролята на тези органи ще бъде описана по-подробно в системата за управление на ЕСИФ.

Междуведомствена работна група:

През декември 2020 г. MIRRI SR създаде Междуведомствена работна група за координиране на подготовката и изпълнението на PST. Постоянни членове на работната група са представители на MIRRI SR, Министерство на икономиката SR, Министерство на финансите SR, Министерство на околната среда SR, Министерство на труда, социалните въпроси и семейството SR, Министерство на земеделието и развитието на селските райони SR, Министерство на образованието, науката, Изследвания и спорт SR и Министерство на транспорта и строителството SR. Редовно канени гости са представители на Словашката антимонополна служба, които са тясно ангажирани със специфичния въпрос за предоставянето на държавна помощ. Задачата на работната група, съгласно нейния устав, е да се осигури координация на подготовката и изпълнението на MST и FST с други източници на финансиране и да се гарантира съгласуваност с националните стратегии, за да се постигне визията за модерни, диверсифицирани, устойчиви, проспериращи и приобщаващи региони от всички заинтересовани страни на местно, регионално ниво, национално и европейско ниво. По-специално правомощията на работната група включват:

- Подпомагане, в съответствие с MST, на отговарящите на условията региони да идентифицират, разработват и изпълняват проекти с потенциал за изтегляне на средства за подкрепа на FST, за да дадат тласък на жизнеспособна икономическа и справедлива трансформация, като същевременно смекчат социално-икономическите въздействия на тази трансформация върху развитието на региона;
- Подкрепете създаването на набор от проекти за всеки избираем регион в съответствие с MST и с цел насърчаване на зелени инвестиции, икономическа диверсификация на територията, преквалификация и активно включване на служители и търсещи работа в рамките на допустимите региони;
- Коментирайте приоритизирането на идеите за проекти в проектните линии на всеки регион, като вземете предвид стойността на парите, приноса към целите и готовността на идеите за проекти;
- координира дейностите, свързани с подготовката на PST в координация с извършването на техническа помощ на ЕК;
- координира и коментира възможностите за финансиране на проекти и мерки от ФСТ и други финансови източници (Европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), Модернизационен фонд, Иновационен фонд, както и други възстановими форми);

- работа с представители на бизнес сектора в допустимите региони и с представители на местните власти и групи за действие.

Предвид обхвата на мерките на FST е необходимо сътрудничеството на други национални и регионални заинтересовани страни (институции и агенции на национално ниво, както и общини, градове и общини). От заинтересованите страни може да се изисква да си сътрудничат при подготовката на конкретни проекти или покани по FST.

